



SAKSBEHANDLER
Aase H. Eskevik

VÅR REF.
07/02084-75

ARK. B - Bygninger
137 (Balke) Østre Toten - Op

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
12.10.2015

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

KOPI

Sverre Panengstuen
Bjerke
2484 Skreia

Panengstuen- Del av eiendommen Panengstuen med stuebygning, uthus, tun, kjøkkenhage og deler av jordvei - Gnr. /Bnr. 21/8 i Østre Toten kommune - Askeladden ID 116948 - Vedtak om fredning med hjemmel i lov om kulturminner § 15 jf. § 22

Vi viser til tidligere utsendt forslag av 17.11.2014 om fredning av Panengstuen, gnr. 21, bnr. 8 i Østre Toten kommune som har vært på høring hos berørte parter og instanser. Riksantikvaren fatter på grunnlag av dette følgende vedtak:



Foto: Hanna Kosonen Geiran © Riksantikvaren

VEDTAK:

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9.juni 1978 nr. 50 § 15 og 19 jf. § 22, freder Riksantikvaren en del av eiendommen Panengstuen, gnr. 21, bnr. 8 i Østre Toten kommune.

Omfanget av fredningen

Fredningen etter kulturminneloven § 15 omfatter følgende objekter og arealer:

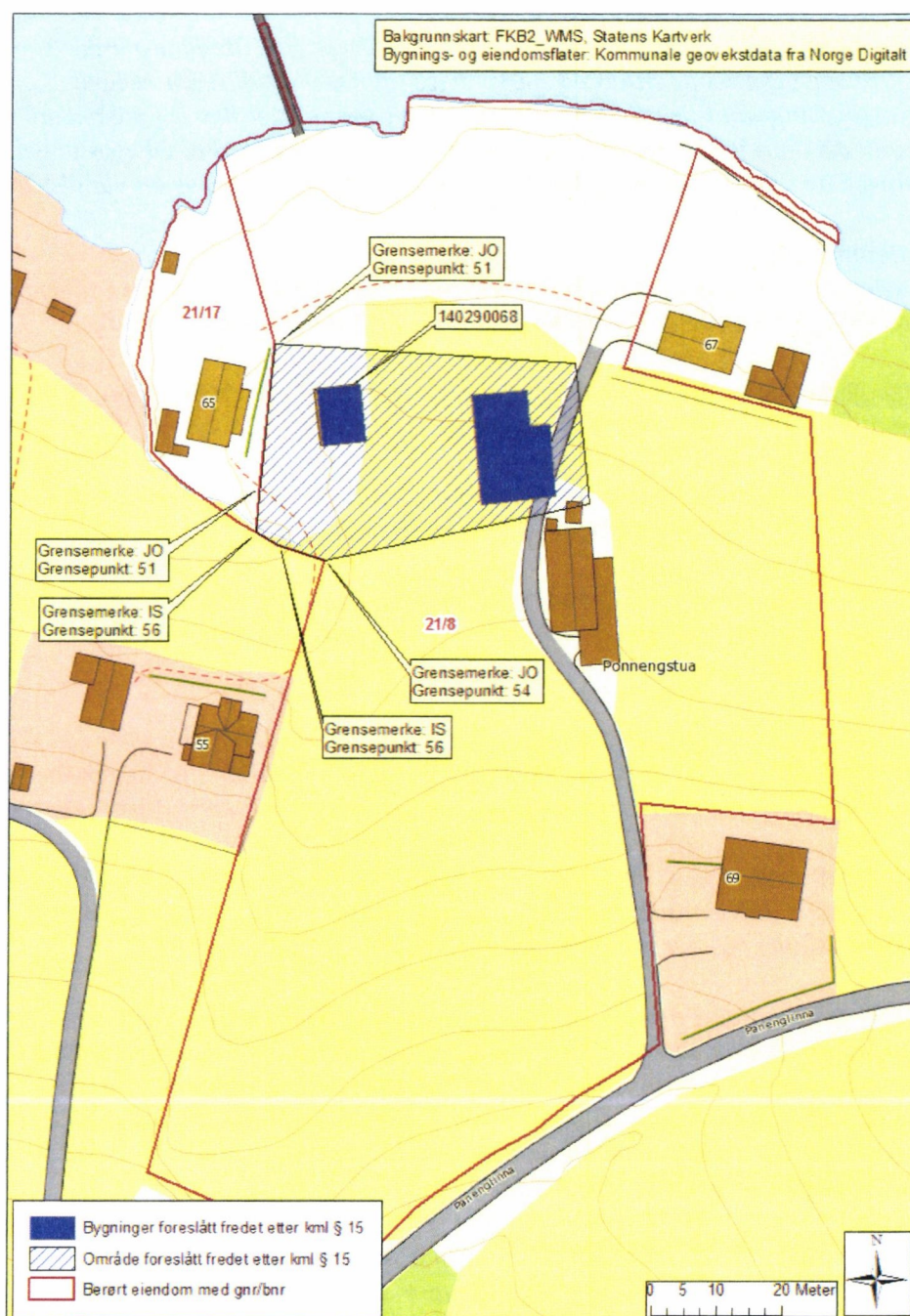
- Tun på vestsiden og nordsiden av stuebygningen, del av tidligere kjøkkenhage på sørøstsiden av stuebygningen samt del av eiendommen nord og øst for uthus med gjenværende vegetasjon fra nyttehage.
- Stuebygning, eksteriør og bygningskonstruksjon.
- Uthus med fjøs og fjøsmurer, eksteriør og bygningskonstruksjon.
- Del av eiendommen Panengstuen gnr. 21, bnr. 8 avgrenses slik:
 - Mot øst: 5 m fra østside av uthus parallelt med dette i rett linje
 - Mot sør: fra østre grenselinje i rett linje 2 m fra uthusets sørøstre hjørne til grensepunkt 54 mot gnr. 21, bnr. 7 der grensen dreier seg fra sør mot vest og følger eiendomsgrense mot vest til grensepunkt 56 mot gnr. 21, bnr. 17.
 - Mot vest: følger eiendomsgrense mot gnr. 21, bnr. 17 fra grensepunkt 56 til grensepunkt 51.
 - Mot nord: fra grensepunkt 51 i rett linje mot grensemerke til gnr. 21, bnr. 16 og frem til det punkt hvor linjen treffer fredningsgrense mot øst.

Arealene som er foreslått fredet er merket med blå skravering i nedenstående kart.

Fredningen etter kulturminneloven § 15 omfatter ikke:

- Stuebygningens interiør og loft så vidt endringer ikke berører pipe eller bygningskonstruksjon.
- Stuebygningens kjeller så vidt endringer ikke berører pipe, grunnmur, fundamenter eller bygningskonstruksjon.
- Uthusets interiør så vidt endringer ikke berører fjøsmur, fundamenter eller bygningskonstruksjon.
- Trær og busker som er selvsådde og/eller ikke er bevisst plantet eller spart som deler av hage, tun eller landbruksproduksjon.
- Døde trær eller busker.

Eier står fritt til å innrede stuebygning og uthus så vidt dette ikke medfører endring i bygningskonstruksjoner.



Formålet med fredningen

Formålet med fredning av del av eiendommen Panengstuen med stuebygning, uthus, tun, kjøkkenhage og et stykke av jordveien etter kulturminneloven § 15 er å bevare et sjeldent eksempel på en husmannsplass fra tidlig 1800-tall med senere endringer. Bygningene og det fredete arealet skal bevares som eksempel på byggemåte og levevei fra epoken hvor husmannsvesenet bredde om seg og var et viktig element i landbruket. Fredningen skal opprettholde og synliggjøre sammenhengen med den historiske skipsfarten på Mjøsa som del av kombinasjonsnæringen som var liosgrunnlaget for etableringen av plassen. Stuebygningens sjeldne og særpregete kombinasjon av laft og henholdsvis panelt og utmurt bindingsverk med tegl og kubber bevares. Fredning av bygningens eksteriør og konstruksjon skal sikre bygningens arkitektur med utvendige fasader og detaljering, herunder konstruksjon og materialbruk med utgangsdør og opprinnelige og senere vinduer.

Formålet med fredning av tun, kjøkkenhage og del av jordvei er å sikre utomhusområdets form, arrondering, gjenværende deler av frukt- og kjøkkenhage samt sammenhengen mellom bygningene, tun, dyringslandskapet og sjøen. Fredningen skal videre sikre karakteren av frittliggende tun i det åpne jordbrukslandskapet, utearealenes innbyrdes forhold og sammenheng med stuebygningen og uthuset, og virkningen av den tidligere husmannsplassen i landskapet.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

Fredningsbestemmelser for del av eiendommen Panengstuen fredet etter kulturminneloven § 15

1. Det er ikke tillatt å rive, skade eller flytte bygningene eller deler av disse.
2. Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller de deler av interiørene som vil medføre endring eller svekkelse av bygningskonstruksjonen.
3. Det er ikke tillatt å skifte ut bygningselementer eller materialer, forandre overflater eller konstruksjoner. Unntatt fra denne bestemmelsen er eventuelle tilbakeføringer, jf. fredningsbestemmelsenes punkt 5.
4. Alt vedlikehold og all istandsetting av bygninger som er omfattet av fredningen skal skje med materialer og metoder som er i tråd med bygningens egenart, opprinnelige konstruksjon og materialbruk, og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.
5. Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner på bygninger kan tillates i særlige tilfeller under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.
6. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendringer som kan forandre området karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for bebyggelse, anlegg og utvidelse av vei eller parkeringsplass, oppsetting av gjerder, skilt, endring av beplantning eller beleg, planering, utfylling og andre landskap- og terrengendringer. Unntatt fra denne bestemmelsen er eventuelle tilbakeføringer, jf. fredningsbestemmelsens punkt 5.
7. Utover ordinær skjøtsel er det ikke tillatt å gjøre endringer i tun, hage og øvrig utomhusområde som i vesentlig grad vil kunne endre sammenheng mellom anlegget, jordbrukslandskapet og Mjøsa, eller virkningen av anlegget i landskapet. Det er ikke tillatt å fjerne trær eller opprinnelige installasjoner som inngår i fredningen og er nevnt under avsnittet «Omfanget av fredningen». Når det blir nødvendig å fornye trær som inngår i hage eller tun skal samme type benyttes og plantes på samme sted. Trær som må felles på grunn av sykdom, skade eller alder skal erstattes med så store trær som mulig. Det er ikke et krav om at frukttrær som dør skal erstattes med tilsvarende.
8. Forvokste trær og trær som har kommet som rotskudd, er selvsådde eller tilsvarende, og som ikke er spart som ønskede deler av hage eller jordbruksproduksjon, kan felles og må ikke erstattes med nye trær.
9. Tilbakeføringer av terreng og landskapselementer til opprinnelig eller tidligere utseende kan tillates i særlige tilfelle under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

10. Fredningen skal ikke være til hinder for fortsatt jordbruk på eiendommen.

Følger av fredningen

Lovhenvising

Når det gjelder behandlingen av fredete bygninger, anlegg og områder, vises det til kulturminneloven §§ 15a, 16,17,18, og 21 samt overnevnte fredningsbestemmelser.

Arbeider som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven må i tillegg forelegges kommunale myndigheter. Det gjøres oppmerksom på at nødvendige tillatelser etter kulturminneloven må foreligge før arbeider i tråd med plan- og bygningsloven kan settes i verk.

Vedlikehold

Det er eier som har ansvar for vedlikehold av fredete bygninger, anlegg og områder. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold er å bevare mest mulig av opprinnelige eller eldre bygningselementer og detaljer som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger, anlegg og områder skal så langt det er mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

For ytterligere informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg vises til Riksantikvarens informasjonsblader. Se særlig nr. 11.1.1. *Å eie et fredet hus*, som kan lastes ned fra Riksantikvarens hjemmesider www.riksantikvaren.no.

Dispensasjon

I henhold til kulturminneloven §§ 15 a og 19 tredje ledd, kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredning og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet eller området. Dispensasjonsmyndigheten er delegert til fylkeskommunen med Riksantikvaren som klageinstans, jf. forskrift av 9.februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven, § 12 nr. 2.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går utover vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven § 15 a. og 19 tredje ledd. Søknad om tillatelse skal sendes Oppland fylkeskommune som avgjør om tiltaket kan iverksettes, eventuelt på visse vilkår. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, eller hvordan fredningsbestemmelsene skal forstås, skal fylkeskommunen likeledes kontaktes.

Økonomiske tilskudd

Det er anledning til å søke fylkeskommunen om tilskudd til vedlikehold og istandsetting av fredete bygninger og anlegg i privat eie. Dersom det etter kulturminneloven § 15 a blir gitt dispensasjon med vilkår som virker fordyrende på arbeider, skal det gis helt eller delvis vederlag for utgiftsøkningen, jf. § 15 a annet ledd.

Fylkeskommunen kan gi opplysninger om frist for innsendelse av, og krav til søknad.

Kort karakteristikk av kulturminnet

Panengstuen ligger i et distrikt der husmannsvesenet som økonomisk, økologisk og sosialt system har preget både liv, virke og landskap. Denne førindustrielle strukturen er i dag borte, men det finnes fremdeles enkelte fysiske minner som viser den funksjonelle sammenhengen i dette systemet. Ved folketellingen i 1855 var nær 2/3 av befolkningen i Østre Toten av husmannsklassen, og husmannen var en viktig faktor for å skape overskudd for de selveiende storbøndene.

Panengstuen ligger omkring 40 m fra Mjøsas bredd og var tidligere en plass under Panengen som igjen var eid av Hovindsholm på Helgøya. Panengbrygga på Mjøsas østside var et kommunikasjonsknutepunkt og Skibladner har fortsatt anløp her. Folk som bodde på Panengen var med på båtene som drev lastefart på Mjøsa.

Plassen består av en mindre ett-roms stuebygning og uthus. Stuebygningen er oppført i laft fra før 1800 med påbygg i bindingsverk for kammers, kjøkken og inngangssval, trolig bygget kort før 1830. Påbygget i bindingsverk er i partier utmurt med ved, noe som er sjeldent. Bygningen står på en tørrmurt ringmur. Saltaket er tekket med enkeltkrum teglstein. Grunnflaten er på ca. 50 m².

Uthuset er en mindre enhetslåve oppført i et grovt bindingsverk med laftet fjøs. Fjøset er trolig laftet før 1850. Alderen på selve låven er uviss, men den er lite endret siden 1958 og representerer en vanlig bygningstype i landbruket i det 20. århundre i en størrelse avpasset jordveien til eiendommen. Uthus og stuebygning ligger nært, men er ikke plassert og orientert innbyrdes som sammenhengende tun. Jordveien ligger umiddelbart inntil bygningene. En tidligere kjøkkenhage med frukttrær er i dag dyrket opp som del av den sammenhengende jordveien etter at adkomstvei ble lagt om fra sør til nord for stuebygningen etter 1984.

Riksantikvarens vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket.

Anlegget som helhet med jordvei, tidligere kjøkken-/nyttehage, stuebygning og uthus er et godt bevart eksempel på en eldre husmannsplass og viser senere endringer som følge av selveie og omlegging til salgsjordbruk. I tillegg til Panengstuens kulturhistoriske verdi som enkeltobjekt er den også et kulturminne som er knyttet til den historiske skipsfarten på Mjøsa.

Videre er det viktig å bevare bygningene og plassen som et eksempel på husmannsbebyggelsen i denne delen av landet, en bebyggelse som i dag nærmest er borte. Den landsomfattende registreringen av kulturminner har i Balke sogn bare påvist noen få husmannsstuer som antas å være eldre enn 1800. Stuebygningens eldste del er en av disse. På landsbasis er det kun fredet en håndfull husmannsplasser.

Riksantikvaren anser at en fredning best vil sikre anleggets kulturhistoriske verdier. Del av eiendommen Panengstuen med stuebygning, uthus, tun, kjøkkenhage og del av jordvei har nasjonal verdi og fredes etter kulturminneloven § 15.

For nærmere beskrivelse av anlegget og de kulturhistoriske verdiene viser vi til vedlagte *Fredningsdokumentasjon Panengstuen*, utarbeidet av Trond Raddum, Mjøs museet 2014 og den bygningstekniske beskrivelsen *Stuebygningen på Panengstuen i Østre Toten kommune* utarbeidet av Vegard Røhme samme år.

Forholdet til naturmangfoldloven

Ved offentlig myndighetsutøvelse som berører naturmangfoldet skal prinsippene i naturmangfoldloven legges til grunn. Vi viser til lov av 19.juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 8-12.

Riksantikvaren har gjennomført søk i artsdatabasens Artskart og Miljødirektoratets Naturbase den 2.10.2015 for å fremskaffe kunnskap om beslutningsgrunnlaget. Dette er i samsvar med kravene i naturmangfoldloven § 7. To viktige naturtyper forekommer i området som fredes etter kulturminneloven. Panengstuen ligger i området *Ekren* som er et viktig beiteområde for rådyr. I tillegg ligger husmannsplassen i nærhet til *Totenvika naturreservat*.

Fredningens konsekvens for naturmangfoldet

Da formålet er å opprettholde dagens kulturlandskap, finner Riksantikvaren at fredningen ikke vil ha noen påvirkning av naturmangfoldet eller kulturlandskapet i negativ retning. Det er grunnlag for å anta at fredningen vil bidra positivt til å støtte opp om naturmangfoldet innenfor fredningsområdet.

Lokalisering og eiendomsforhold. Reguleringsmessig status.

Panengstuen

Gnr. 21/bnr. 8, Østre Toten kommune

Eier: Sverre Panengstuen

Eiendommen ligger innenfor 100-metersbeltet fra Mjøsas sørvestre bredd i Totenvika, Østre Toten kommune, i et jordbrukslandskap som heller ned mot Mjøsas sørvestre bredd. Området er i sin helhet avsatt som LNF-område i kommuneplan Østre Toten 2008-2020 og omfattes av særskilte bestemmelser innenfor 100-metersbeltet fra Mjøsa.

Bakgrunn for fredningen

I henhold til Stortingsmelding nr. 39 (1986-87) om Bygnings- og fornminnevernet, Stortingsmelding nr. 16 (2004-2005) *Leve med kulturminner* og Stortingsmelding nr. 35 (2012-2013) *Framtid med fortfeste*, er det et overordnet mål å sikre og bevare et representativt utvalg kulturminner med bred variasjon i tid, type, etnisk og sosial tilhørighet og geografisk fordeling. De kulturminnene som i dag er fredet med hjemmel i kulturminneloven representerer ikke som totalitet denne brede variasjonen. Fredningslisten er av ulike grunner skjevt sammensatt. Som en oppfølging av overnevnte stortingsmeldinger samt Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon har Riksantikvaren utarbeidet en fredningsstrategi som skal være retningsgivende for utvelgelse og sikring av kulturminner og kulturmiljøer frem til 2020. For å nå det overordnede målet vil det derfor, som et av virkemidlene, være nødvendig å supplere listen over fredete kulturminner med kulturminnetyper som til nå har vært svakt representert eller som mangler helt.

Husmannsplasser er blant de kulturminnene som i svært liten grad har vært prioritert som verneobjekter. Antallet kjente husmannsbruk var 12.000 i 1723, 39.000 i 1821, 49.000 i 1825 og 67.000 i 1885 for deretter å synke til drøyt 30.000 i 1901. De første tiårene av 1900-tallet ble husmannsvesenet avløst av bureisningstiltak og etter hvert i hovedsak avvirket.

De fysiske sporene og minnene etter husmannsvesenet er i stor utstrekning blitt borte. For mange er epoken nært knyttet til fattigdom og avhengighetsforhold til jordeier, og ønsket om å bevare de fysiske minnene har følgelig vært svakt. Mange plasser er forsvunnet og knapt gjenkjennbare som tufter i utmarka. Andre er bygget om eller revet og erstattet med nyere og mer tidsmessige hytter eller boliger. For Riksantikvaren er det en prioritert oppgave å sikre slike anlegg som et ledd i arbeidet med å gjøre listen over fredete anlegg mer representativ og

mer i samsvar med faglige prioriteringer i kulturminnevernet. Fredningen av del av eiendommen Panengstuen er i tråd med målet om en bedre representativitet.

Redegjøring for saksgang og innkomne bemerkninger til fredningsvarselet

Fredningssaken ble opprinnelig igangsatt som følge av søknad til Østre Toten kommune om rivetillatelse for stuebygningen i 1984. Initiativet må tillegges daværende museumsbestyrer ved Toten Museum, nå avdøde John Aage Gjestrum, som så verdien og betydningen av å bevare den særpregete husmannsstua. Bygningsrådet vedtok i møte 6. juni samme år å avvente utfallet av fredningssaken.

Riksantikvaren varslet i brev 26. juli 1984 om oppstart av fredningssak etter kulturminneloven § 15 for stuebygning, uthus og en del av eiendommen rundt bygningene og ned til Mjøsas bredd. I brev til Miljøverndepartementet 4. juli 1985 søkte Riksantikvaren om fredningsvedtak for stuebygningen og del av eiendommen. På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser ble uthuset tatt ut av fredningssaken. Fredningsgrensen ble foreslått mot nord mellom de to nyere hyttene og ned til Mjøsas bredd for å sikre bygningenes virkning i det flate kulturlandskapet samt opprettholde den visuelle kontakten med Mjøsa. Eier hadde i uttalelse fraskrevet seg ansvar for å utbedre stuebygningen med henvisning til kostnadene.

Miljøverndepartementet vedtok 11.9.1985 å frede stuebygningen Panengstuen og del av eiendommen i tråd med Riksantikvarens tilråding. I brev fra Riksantikvaren samme dag ble daværende eier orientert om fredningsvedtaket. I brev til Miljøverndepartementet 1.10.1985 påklaget eier fredningsvedtaket med henvisning til avgrensningen av fredningsområdet og tilstanden til stuebygningen. Saken ble oversendt fra departementet til Riksantikvaren 16.10.1985. Riksantikvarens behandling av saken trakk ut i tid og i praksis ble det videre arbeid med klagen innstilt i 1988.

I 2007 varslet Riksantikvaren på nytt oppstart av fredningssak for stuebygningen og del av eiendommen etter kulturminneloven §§ 15 og 19. Området foreslått fredet etter § 19 ble senere tatt ut av fredningsforslaget. I merknad til varselet anser Miljøverndepartementet det som riktig at fredningssaken ble varslet på nytt fordi behandling av klagen på fredningsvedtaket i 1985 ikke var avsluttet.

Til fredningsvarselet datert 25.9.2007 innkom merknad fra eier av gnr. 21 bnr. 8, Sverre Panengstuen, hvor han motsatte seg fredning med henvisning til klage på fredningsvedtaket i 1986. Til tross for gjentatte purringer fra eier trakk det videre arbeidet med fredningssaken ut av ulike grunner.

Sommeren 2011 var det åpenbart at det måtte omfattende arbeid til for å sikre stuebygningen. Mjøsmuseet påtok seg å sondere med eier med sikte på istandsetting og løsning av fredningssaken. Et alternativ var å flytte bygningen og sette den opp annet sted. Etter flere møter mellom Mjøsmuseet og eier sto det klart at eier kunne akseptere fredning og istandsetting forutsatt at kulturminnemyndighetene tok økonomisk ansvar for at bygningene ble istandsatt og at omfang av fredningen av uteområdet ble redusert. Avtale om istandsetting ble inngått mellom eier og Riksantikvaren ved årsskiftet 2012-2013. I avtalen ble det enighet om at også uthusets eksteriør skulle inngå i fredningen. Dette skulle ikke være til hinder for å flytte uthuset nærmere stuebygningen. På befaring i februar 2013 med eier, Østre Toten kommune, Riksantikvaren og Oppland fylkeskommune – Kulturarv ble ny plassering av uthuset avklart. Forberedelser til flytting ble gjort sommeren 2013. Arbeidet med istandsetting av bygningene ble påbegynt våren 2013 med Oppland fylkeskommune – Kulturarv som prosjektledelse.

Ettersom fredningen ble utvidet til også å omfatte uthuset, ble det i 14.2.2014 sendt nytt varsel om oppstart av fredningssak som også omfattet uthuset. Kunngjøring om utvidet fredning ble annonsert i Toten Blad og Oppland Arbeiderblad.

Til varselet om utvidet omfang av fredningssaken innkom merknad fra advokat Truls B. Graff på vegne av Karen Ringlund, hjemmelshaver til Steinsvik, gnr. 21 bnr. 17, som ba om at denne eiendommen ble unntatt fra av fredningen. Riksantikvaren har etter en nøye avveining kommet til at det i lys av sakens lange forhistorie ikke er formålstjenlig å inkludere del av gnr. 21 bnr. 17 i fredningen. I avveiningen er det lagt vekt på prosessøkonomiske hensyn med sikte på å oppnå en endelig avslutning av saken.

Det innkom ingen ytterligere merknader til varsel om oppstart av fredningen.

Fredningsforslaget ble lagt ut til offentlig ettersyn i Østre Toten kommune og kunngjort i Toten Blad og Oppland Arbeiderblad 17.11.2014, jf. kml § 22 nr. 2 første ledd. Eneste merknad innkom fra Oppland fylkeskommune som vurderer det som svært positivt at den lange fredningsprosessen er i avslutningsfasen. Oppland Fylkeskommune ser frem til å motta endelig fredningsvedtak for Panengstuen.

I henhold til kulturminneloven § 22 nr. 3 oversendte Riksantikvaren 17.6.2015 fredningsforslaget for behandling i Østre Toten kommune. Formannskapet i Østre Toten kommune behandlet fredningsforslaget i møte 19.8. 2015, sak 059/15, og fattet følgende vedtak:

Østre Toten kommune er svært fornøyd med at husmannsplassen Panengstuen nå sikres ved fredning. Kommunen har ingen tilføyelser til Riksantikvarens forslag til fredningsbestemmelser for anlegget og foreslår at de vedtas uten endringer.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 15 jf. § 22 at Klima- og miljødepartementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem med kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra departementet til Riksantikvaren jf. forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven av 9. februar 1979 § 12 nr.1.

Opplysning om klageadgang og tinglysning

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages innen tre uker fra fredningsvedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage stilles til Klima- og miljødepartementet, men sendes Riksantikvaren.

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 5.

Vennlig hilsen

Jørn Holme
riksantikvar

Hanna Kosonen Geiran
Hanna Kosonen Geiran
avdelingsdirektør

Vedlegg: -Dokumentasjonsvedlegg
-Lov om kulturminner

Kopi til: Oppland fylkeskommune - Kulturarvenheten, Postboks 988, 2626
LILLEHAMMER/ Mjøsmuseet, Boks 13, 2858 KAPP/ Østre Toten kommune, Postboks 24, 2851
LENA/ Graffoco Advokatfirma, Sentrumsveien 6 A Postboks 3, 1401 Ski